

บันทึกวิเคราะห์สรุป

ร่างพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑. ความจำเป็นที่ต้องออกกฎหมาย

พระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ใช้บังคับมาโดยไม่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงมาเป็นระยะเวลานาน จึงสมควรมีการแก้ไขปรับปรุงให้รองรับภารกิจใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะการที่พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ได้กำหนดบทบาทภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไว้หลายเรื่อง ได้แก่ มาตรา ๒๒ ของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช และมาตรา ๒๓ ของร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พุทธศักราช กำหนดให้ สศช. ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูป และมาตรา ๑๒ ของร่างพระราชบัญญัติยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช กำหนดให้ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการ และเลขาธิการ สศช. เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พุทธศักราช ได้กำหนดในมาตรา ๑๔ ให้เลขาธิการ สศช. แต่งตั้งเลขานุการคนหนึ่งและผู้ช่วยเลขานุการตามความเหมาะสม รวมทั้งการกำหนดให้ สศช. ทำหน้าที่ในการจัดทำรายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ดังนั้น สศช. จำเป็นต้องแก้ไขพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ของ สศช. ให้สอดคล้องกับภารกิจงานด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ

๒. เหตุผลที่ต้องแก้ไขกฎหมายในเวลานี้

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปีพุทธศักราช บัญญัติให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว รวมทั้งบัญญัติให้มีการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และให้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือนภายหลังรัฐธรรมนูญประกาศใช้ และพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยเร็ว เพื่อให้สามารถปรับปรุงบทบาทที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้ตอบสนองภารกิจที่จะเพิ่มขึ้นได้อย่างทันการณ์

๓. ความเกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น

รองรับภารกิจที่จะเกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.

๔. สาระสำคัญของการแก้ไข

๔.๑ ปรับปรุงองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ และวาระของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กก.สศช.) เพิ่มเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการ

กฤษฎีกา และปลัดกระทรวงการคลังเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง โดยยกเลิกรายการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เพื่อสนับสนุนให้กระบวนการพัฒนา ตั้งแต่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา การผลักดันขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และการติดตามและประเมินผลเกิดความเชื่อมโยงลงเป็นขั้นตอนต่าง ๆ และทำให้สามารถเชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบราชการในอนาคตเพื่อสนับสนุนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของ กก.สศช. ให้เหมาะสม และอายุของกรรมการ

๔.๒ ปรับปรุงหน้าที่ของ กก.สศช. ปรับปรุงหน้าที่ของ กก.สศช. ให้ครอบคลุมภารกิจงานด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ และ สนับสนุนให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำ ปฏิบัติ และติดตามประเมินผล ผลงาน โครงการพัฒนาต่างๆ

๔.๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการพิเศษ และคณะกรรมการนโยบาย เพื่อรองรับภารกิจตามงานด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ

๔.๔ ปรับปรุงหน้าที่ของ สศช. ปรับบทบาทให้ครอบคลุมภารกิจงานด้านยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ เพื่อรองรับภาระงานและภารกิจที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดย สศช. จะต้องให้น้ำหนักและความสำคัญในงานลักษณะดังต่อไปนี้มากขึ้น ประกอบด้วย

๑) ภารกิจตามร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. สศช. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเฉพาะด้าน รวมทั้งเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูป ซึ่งต้องสนับสนุนภารกิจเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานะของประเทศในทุกมิติและการประเมินแนวโน้มในลักษณะของอนาคตศาสตร์ที่เป็นระยะยาวมากกว่าที่เคยดำเนินการในปัจจุบัน รวมทั้งบทบาทในการสนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทและแผนการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ในขณะเดียวกันต้องจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปพิจารณาให้ความเห็นก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ภายใน ๕ ปีนับแต่ร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พุทธศักราช ใช้นับ ให้ สศช. ทำหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปประเทศทุก ๓ เดือนเสนอคณะรัฐมนตรี ก่อนนำเสนอรัฐสภา

๒) ภารกิจที่ปรับเปลี่ยนและที่ต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้นภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการพัฒนาและการบริหารราชการแผ่นดินที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดผล ประกอบด้วย

๒.๑) ภารกิจในระดับยุทธศาสตร์ อาทิ การจัดทำยุทธศาสตร์เชิงรุก การวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์ในระยะยาว ๑๐-๒๐ ปีในเชิงอนาคตศาสตร์ การวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์บูรณาการการพัฒนาในเชิงพื้นที่ การจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา รวมถึงเรื่องเกี่ยวกับกฎระเบียบเพื่อการพัฒนา และภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงมิติการพัฒนาอื่นๆ กับความมั่นคง

๒.๒) ภารกิจในการประสานเพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและบูรณาการ ทำหน้าที่ประสานและกระตุ้นให้เกิดการรวมกันจัดทำ ขับเคลื่อน และติดตามประเมินผล (catalyst และ coordinator) โดยเฉพาะต้องสนับสนุนสร้างความเข้าใจให้กับหน่วยงานปฏิบัติ รวมทั้งการร่วมมือกับภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

๔.๕ การกำหนดให้มีตำแหน่งนักยุทธศาสตร์การพัฒนาสำหรับข้าราชการ สศช. โดยการกำหนดองค์ประกอบความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ คุณสมบัติในด้านต่าง ๆ และสมรรถนะประจำตำแหน่ง และการเข้าสู่ตำแหน่ง รวมทั้งการกำหนดผลตอบแทนให้เป็นไปตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนด เพื่อดึงดูดบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีความสามารถเข้ารับราชการ และรักษาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและมีคุณภาพ

๔.๖ การกำหนดให้ สศช. สามารถจ้างบุคคล สถาบันการศึกษา หรือสถาบันที่มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อดำเนินการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างคล่องตัว ภายใต้ระเบียบที่กำหนด

๔.๗ การกำหนดให้มีกองทุนวิจัยเพื่อการพัฒนา เพื่อเป็นแหล่งทุนในการดำเนินการการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับอนาคตของประเทศ

๔.๘ การกำหนดเรื่องค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายและประโยชน์อื่นใด ของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการทุกคณะ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๕. ประโยชน์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้

สศช. มีบทบาทและภารกิจที่มีความครอบคลุมหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายใหม่ สามารถรองรับภาระงานและภารกิจที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น ทั้งที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พุทธศักราช และที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ส่งผลให้ สศช. ก้าวไปสู่การเป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ที่ครบวงจร สามารถผลักดันการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมและวางรากฐานการพัฒนาที่มั่นคงให้กับประเทศได้ในระยะยาว
